

Hitlers pompøse indtog i Wien — lærte østrigerne ikke nok af det?

AMERIKANSK TV PÅSTOD: HVER ANDEN ØSTRIGER ER NAZIST

Voldsom ophidselse i Østrig — men helt uden grund er påstanden måske ikke

BONN (Privat)

■ ØSTRIG er det mest nazistiske land i verden og hveranden østriger er den dag i dag nazist og antisemit, Hitler er det politiske forbillede for store dele af befolkningen — sådan kommenterede det amerikanske fjernsynsselskab NBC tilstandene i Østrig 1966 for 40 millioner amerikanere.

■ I MELLEMTIDEN er der blevet en østrigsk affære ud af udsendelsen, en skandale, der ophidser østrigske politikere, litterater og manden på gaden lige meget.

Den dejligste dag

For ikke så længe siden havde landet en anden oplevelse, som er egnet til at understrege, hvad der blev sagt i det amerikanske program: Episoden med professor Borodajkewycz, en mand, der under sine forelæsninger roste Hitler og det nationalistiske regime og betegnede »førerens« sammensmeltning af Østrig og Tyskland som »den dejligste oplevelse i mit liv«. Debatten om antisemitismen og nynazismen har i en årrække ført

til åben strid i landet. I de højeste politiske cirkler bliver den ført stille, men på kafeer og restauranter fører den derimod ofte til håndgribeligheder, hjernerystelser, sygehusophold og død. Enhver udlænding, der har været vidne til disse sammenstød mellem neonaazister og deres modstandere, som særligt er organiseret i de ungsocialistiske foreninger, rejser let rystet fra wiener-schnitzelens og Strauss-valsens land. Det kan man høre i en kneppe kan let få udlændingen til at drage samme slutning som George Viacz, producent af NBC-udsendelsen: »Hver anden østriger er nazist«.

Det, østrigerne nu ærgres sig mest over er, at deres egne landsmænd, nogle af dem kendte forfattere, har været med til at lave programmet. Kun en ganske lille del af befolkningen stiller spørgsmålet om, hvorvidt der ikke er en dråbe sandhed i påstanden, og om det ikke er bedre at rydde op, der hvor der findes håndgribelige beviser på, at den brune pest har fået fodfæste, end at harmes over programmet.

Kun ganske få af beviserne er kendt. Det er for eksempel en kendsgerning, at 40 pct. af alle de krigsforbrydere, der stod tiltalt i Østrig gennem de sidste år, er ble-

vet frifundet. Ligeledes er det klart, at dommerne gjorde deres første juridiske erfaringer i et fascistisk land.

Valfart til Braunau

Heller ikke episoden med Borodajkewycz er til at komme bort fra. Var han en »outsider«? Et enkelttilfælde? Hitler er ingen bussemænd i alpelandet. Hans fødested Braunau am Inn er ikke alene en turistattraktion, men også et valfartssted, hvor der, for at nævne et eksempel, kommer gymnasiaster og realskoleelever til mindst under på »førerens« fødselsdag den 20. april. Det er ikke noget tilfælde, at 5 pct. af eleverne havde læst »Min kamp«.

Som i Tyskland hedder det gang på gang, at ingen fattede mistanke til Hitler og hans politik: »Vi lærte Hitler at kende i 1933 på et tidspunkt, da elendighed og arbejdsløshed herskede her — det er forståeligt, at vi fejrede ham som befrier«, siger man.

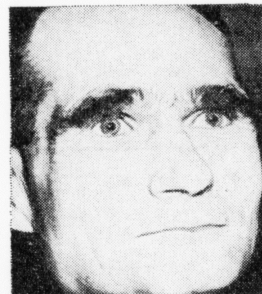
Følgerne af krigen var nok grusomme også for Østrig, men de var ikke så alvorlige som for Tyskland. Det forklarer lidt af grunden til, at minderne om Hitler ikke er lige frygtelige. Østrigerne lærte ikke at gyse.

Som en anden grund nævner det amerikanske TV-program, at befolkningen efter krigen ikke lærte noget virkeligt fungerende demokrati at kende. De to store partier, Folkepartiet og socialisterne, delte magten mellem sig. Der var knapt nok nogen egentlig opposition. Det kan også have bidraget til de strømninger, der nu foruroliger verden.

Hovedårsagen er vel trods alt den, at østrigerne aldrig virkelig lærte Hitler og hans diktatur at kende, og da den politiske udjevning har været slagordet i efterkrigstidens Østrig, er de nu også allerede begyndt at bagatelisere Det tredje Rige.

Sandsynligvis har Østrig lige så mange — eller lige så få — nazister som Tyskland, men i modsætning til i Tyskland findes der ikke så mange skarpe modstandere af det nazistiske regime. Der er grund nok til at være på vagt, men situationen er ikke fuldt så alvorlig, som den blev skildret for 40 millioner amerikanere.

STEIN VIKSVEEN—

Rudolf Hess: Gal eller forbyrder?

SLIPPER HESS UD?

BONN (Privat)

■ DR. ALFRED SEIDL, forsvarer for »førerens stedfortræder« Rudolf Hess, kæmper nu indædt for at få Hess løsladt fra krigsforbryderfængslet i Spandau. Under krigsforbryderprocessen i Nürnberg i 1946 blev Hess idømt livsvarigt fængsel.

■ I BREVE til dronning Elizabeth af England, den amerikanske og franske præsident og formanden for den øverste sovjets præsidium hævder Seidl nu, at Rudolf Hess har været uretmæssigt indespærret i de sidste tyve år.

Hess led af schizofreni allerede i 1941, da han i al hemmelighed og uden Hitlers vidende forlod Det tredje Rige og rejste til England på sin »fredsmission«. Alene af den grund skulle han aldrig have været stillet for nogen domstol, hævder Seidl i sit 33 sider lange memorandum.

Der hersker delte meninger om, hvorvidt Hess virkelig var sindssyg. Amerikanske og britiske psykiatere, der undersøgte ham for nogen tid siden, mente, at han led

af ungdomssløvssind, andre læger, bl.a. russiske, påstår det modsatte.

Hess blev også underkastet indgående undersøgelser, før han blev stillet for militærdomstolen i Nürnberg, og britiske psykiatere undersøgte ham under fangenskab i Storbritannien. Der kunne man ikke finde tegn på, at Hess ikke var normal. Mere taler for, at han blev sindssyg af ensomheden i enecellen, som han nu har siddet i i femogtyve år, hvis det da er rigtigt, hvad dr. Seidl hævder.

Forsvareren trækker også et andet punkt frem i sit brev til de fire statsoverhoveder. Hess blev i Nürnberg frifundet for anklagen for at have foretaget krigsforbrydelse og forbrydelser mod menneskeheden. Sin livsvarige fængselsstraf fik han for at »have gjort sig skyldig i at forberede en angrebskrig«.

Menneskerettigheds-konventionen af 1950 bestrider gyldigheden af denne dom, hævder Seidl. Ingen kan ifølge den og folkeretten dømmes for en handling, der ikke var strafbar på det tidspunkt, da handlingen blev begået.

Desuden er der efter verdenskrigens slutning blevet ført flere angrebskrige, uden at de ansvarlige politikere er blevet draget til ansvar. Ud fra militærdomstolens resonnement måtte for eksempel de ledende politikere i Storbritannien, Frankrig og Israel have været stillet for retten på grund af deres rolle i Suezkrigen. Det samme gælder alle statscheferne i de arabiske lande, som stadig forbereder angrebskrige mod Israel.

Foruden Rudolf Hess sidder i dag Hitlers rustningsminister, den 60-årige Albert Speer, og den nu 58-årige »rigsunddomsfører« Baldur von Schirach i Spandau. — Speer og von Schirach fik tyve års fængsel i Nürnberg, og de bliver løsladt i september efter at have afsonet hele straffen. Tilbage bliver Hess, i dag 71 år gammel, tavs, menneskefjendsk og kun en skygge af sig selv. Ikke blot mentalt går det ham dårligt, også fysisk har han vanskeligheder. Men han nægter selv at indgive nogen benådningsansøgning, for han betragter sig stadig væk som et uskyldigt offer for de allieredes krav om hævn.

Baldur von Schirach

Amerikanerne, franskmændene og briterne har flere gange beskæftiget sig med tanken om at løslade ham, men de støder på russernes modstand. Ikke sådan at forstå, at russerne er mere umenneskelige end andre, men den 71-årige førerstedfortræder er blevet en brik i det verdenspolitiske spil. Hvis russerne giver slip på ham, må de forlade et af deres tre sidste støttepunkter i Vestberlin, Spandau-fængslet. Så længe Hess sidder i Spandau, kan de rejse uhindret ind i Vestberlin og holde tropper stationeret dér. Det er kun i begrænset omfang, men det har — mener de — sin symbolske værdi.

STEIN VIKSVEEN